Η προσφώνησις «πάτερ» των κληρικών (Πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Γεωργόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 9 Δεκεμβρίου, 2020

Συζητώντας κάποιος με αιρετικούς διαφόρων αποχρώσεων θα διαπιστώσει ότι πολλές φορές με μια πρωτοφανή αλαζονεία, εγκαλούν τους ορθόδοξους χριστιανούς και κληρικούς για τη χρήση του όρου «**Πάτερ**» υποστηρίζοντας ότι αυτή η προσφώνηση είναι αντίθετη προς την Αγία Γραφή, επικαλούμενοι το Ματθ. 23, 9.

Κατά τρόπο ανελαστικό αδυνατούν (;) να καταλάβουν ότι η χρήση προσφωνήσεως δηλωτικών τιμής, χρησιμοποιούνται **με σχετική έννοια και με απόλυτη**. Αναφερόμενοι στον Τριαδικό Θεό, τον οποίον λατρεύουμε, τον αποκαλούμε**Πατέρα με έννοια απόλυτη**. Το Ματθ. 23, 9, που επικαλούνται οι αιρετικοί είναι η κατ' εξοχήν απόδειξη. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι η ίδια προσφώνηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί με σχετική έννοια, γεγονός που το βλέπουμε στην ίδια την Αγία Γραφή.

Στην προς Ρωμ. 1, 7 ο όρος «άγιος» αποδίδεται σε ανθρώπους χριστιανούς. Βλέπουμε δηλαδή ότι **«άγιος» σε απόλυτο βαθμό είναι ο Θεός**. Εδώ **με σχετική έννοια χρησιμοποιείται από τον απόστολο Παύλο και για ανθρώπους**. Είναι αυτονόητο ότι ο απ. Παύλος δεν έκανε λάθος, αλλά γνώριζε αυτές τις διακρίσεις, απόλυτη και σχετική.

Στο Ματθ. 23, 8, **με απόλυτη έννοια ο όρος «διδάσκαλος», αποδίδεται στον Κύριο**. Στο Α΄ Κορ. 12, 28 όμως ο απ. Παύλος τον τίτλο «διδάσκαλος» τον αποδίδει σε ανθρώπους. Σ' αυτή την περίπτωση, **με σχετική έννοια χρησιμοποιείται από τον απ. Παύλο και για ανθρώπους**. Είναι αυτονόητο και εδώ ότι ο απ. Παύλος δεν έκανε λάθος.

Στα χωρία Λουκ. 1, 3 και Πραξ. 26, 25 άνθρωποι προσφωνούνται ως «κράτιστοι», δηλαδή «αγαθώτατοι». Η χρήση του όρου «κράτιστος» αποδίδεται όχι στον Θεό, αλλά σε ανθρώπους. Είναι προφανές ότι κατανοούνται και χρησιμοποιούνται κατά τρόπο σχετικό και όχι απόλυτο, καθώς σε βαθμό απόλυτο στο Ματθ. 19, 17, είναι μόνο ο Θεός.

Όταν λοιπόν, κάποιος ιερέας προσφωνείται από τους χριστιανούς ως «πατέρας» εν προκειμένω **η προσφώνηση έχει σχετική έννοια και όχι απόλυτη**. Οι ιερείς είναι οι **πνευματικοί πατέρες**, οι οποίοι σύμφωνα με τον απόστολο Παύλο, αναγεννούν πνευματικά τους πιστούς διά των ιερών Μυστηρίων και είναι ταυτοχρόνως οι **πνευματικοί χειραγωγοί τους στον Χριστό** (Α΄ Κορ. 4, 15. Γαλ. 4, 19. Φιλήμ. 10).

Με αυτή, λοιπόν, την σχετική έννοια χρησιμοποιούν οι Ορθόδοξοι την προσφώνηση «πάτερ» και αυτό μάλιστα το βλέπουμε στην Αγία Γραφή.

Στο Δ΄ Βασιλ. 2, 12 ο προφήτης Ελισσαίος προσφωνεί «πάτερ», τον προφήτη Ηλία. Στο Πραξ. 7, 2 ο άγιος πρωτομάρτυρας Στέφανος, στην προσφώνησή του χρησιμοποιεί τον όρο «πατέρες».

Τι συμπεραίνουμε, λοιπόν, σχετικά με το επιχείρημα των αιρετικών ότι η χρήση του όρου «Πάτερ» είναι αντίθετη με την Αγία Γραφή; Ότι το επιχείρημα αυτό είναι αφ' ενός μεν απόδειξη πνευματικής σύγχυσης, μόνιμο φαινόμενο στο χώρο των αιρέσεων, αφ᾽ ετέρου δε **στερείται αγιογραφικής τεκμηρίωσης**.

(Πηγή: pemptousia)